

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:

Magyarországon	12 koronára	Egész évre	12 koronára
12 hónapra	8	Félévre	10
6 hónapra	5	Negyed évre	6
Egy hónapra	1	Egy hónapra	1

A szerkesztésért felsős
Kutasi Imre
kiadó s lejtulajdonos

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltbb árszámítás mellett vétetnek fe

A német császár családi gyásza.

Debreczen, aug. 7.

Egy dicső asszonyi alak költözött be a lelkek birodalmába, Frigyes császárné, II. Vilmos császár édes anyja meghalt. Az uralkodó családok történetében kevés nő van, kit az elhunyt császárné mellé lehetne állítani, a kit oly általános tisztelet és rokonszeny vett körül mint őt.

Frigyes császárné lénye és sorsa sok rokon vonást mutat fel a mi feledhetetlen Erzsébet királynéknak lényével és sorsával. Mindkettejük életének első fele rózsás volt és tele boldogsággal; másik felének horizontját fekete fellegek tették sötétté és mélységes bánat borult rája. És mind a ketten egyenlő méltósággal viselték sorsukat a boldogságban és egyenlő jámbor megadással a bánatban.

Frigyes császárné úgy szólván csak egy pillanatig élvezte azt az érzést, hogy a nagy Németország császárnéja és Frigyes császár rövid uralkodását Németországban bizonyos mértékben csak epizódnak tekintik. De rövidsége daczára mély nyomokat hagy hátra ez az uralkodás és nemzedékeken át élni fog nemesítő hatása valamennyi a történelem megőrzí e nemes ember pár emlékezetét.

Tárcza.

Az édes kenyér.

Hona grófnő, mikor nőül adták Elemér herceghez, még nagyon fiatal volt. Ifju szive tele tavasszal, örömmel, virággal.

Az az aranyos kőd, melylyel ábrándos leányképelete bevonta a házasságot, hamar oszladozni kezdett.

Fényes leányszobájában nem így képzelte ő az egészet. Ugy képzelte, a hogy valóban lenni kellene: természetesnek, hűnek, melegnek, boldognak.

Igaza volt. Ugy, a mint az ő férje és más gazdagok is szokták, hogy ott hagyják a tele virágos kertjüket, mely őket gyönyörrel, üdvvel, menyországgal kínálja és futnak a képzelt boldogság után, — ezt ő nem tudta.

És hogy ezt a boldogságnak csufolt hazugságot drága pénzen vásárolják, mit az édes otthon ingyen kínál, örömet nyujt nekik, — ezt ő sohasem hitte.

Pedig az a vásárolt boldogság olyan élettelen, hideg mint a csinált virág. Hasztalan erőszakolják magukra az emberek, hiába imitgatják, hitegetik magukat, hogy ez az igazi jó, ez az édes, a tiltott gyümölcs: megszólal, hangosan tiltakozik belül az életlen lelkiismeret, ez az érzékeny mérleg erkölcsi életünknek, fázik, reszket odabent a bordák alatt a csinált virágok érintésétől s teleporokkal kiáltja: hazudsz! nem igaz! — nem gyönyör, ez nem tűz, ez inkább unalom, inkább fagy.

Ő azt hitte, hogy az, a kit ő szeret, a nekik ő szívet és lelkét adja, hogy az a férfi

Részvételünk a német császári család gyászában két forrásból fakad, melyek egy ugyanazon téren bugyognak elő s egy ugyanazon téren folynak ismét össze. Az egyik forrás az a meleg csouálat, melylyel az imént elköltözött iránt és őt a halálban megelőzött férje iránt viseltünk; a másik az a mély tisztelet, melyet II. Vilmos, a mélyen sujtott gyászoló fiu iránt érzünk, ki épp most, mikor a sötét bánat a saját családjában ütött tanyát, ismét oly rendkívül kitüntetett bennünket, midőn veszteségünket, mely Szilágyi Dezső hirtelen halálával oly váratlanul sujtott le ránk, nem csak tudomásul vette, hanem legmagasabb részvétét is kifejezte.

II. Vilmos császár nagy erkölcsi tőkét fektetett be nálunk a magyar király budai várakában és a helyett, hogy az esedékes kamatokat felszedné, minden alkalmat megragad, hogy a letétet öregbitse. Ezért csak te mészetes ha nálunk élénkebb érdeklődés nyilvánul a császári család sorsa iránt és ha az irántunk tanusított kegyességet és kitüntetést alkalomadtán érzelmeink kifejezése által köszönettel nyugtázní tőrekszünk.

A megdicsőült anyjának ravatalánál gyászoló császár találjon vigasztalást abban a gondolatban, hogy nemcsak a nagy német birodalom, hanem a magyar nemzet is, mint hű barát, élén királyával, részt

vesz fájdalmában. a magas erényeknek, melyek az elköltözöttet ékesíteték, teljes igazságot szolgáltat, emléket tiszteletben fogja megőrizni.

— Kamatláb leszállítás. A magyar általános hitelbank pár nap előtt 4-ről 3½% ra szállította le a betéti kamatlábát. — Ez az intézkedés különös figyelmet érdemel. Midenek előtt azért, mert nálunk takarékbetétek után a négyszázalékos kamatláb a rendes, melynek ugy felemelése, mint leszállítása rendkívüli esemény számba megy, és a változtatáshoz csatlakoznak a főváros és a vidék nagyobb pénzintézetei és takarékpénztárai. A magyar általános hitelbank most egészen önállóan járt el, a nélkül, hogy a többi intézetekkel megállapodott volna ezzel. Demonstrálta, hogy a vezető szerepet a magyar pénzpiaczon teljesen és korlátlanul betölti. Öszinte örömmel üdvözlöljük ezt az elhatározást, mert élénkebb tevékenységet várunk tőle pénzügyi téren, — és egészséges versengést remélünk, mely új életre fogja ébreszteni a vállalkozási szellemet, mely már-már teljesen megdermedt. Mert a betéti kamatláb leszállítása nem maradhat egyedül álló intézkedés; követnie kell azt a mobil eszközök sokoldalubb alkalmazásának, és amit legnagyobb hitelintézetünk tesz, rövid idő alatt utánzással kell annak találkozni több intézeteinknél is. Talán nem megyünk nagyon messze, ha a magyar általános hitelbank elhatározását a francia tőke erősebb bevonásával — egy másik pénzcsoport részéről

egy órára sem szakadhat el tőle a nélkül, hogy ne sovárogyon, ne epedjen, ne siessen vissza azonnal. Ugy gondolta, hogy, ha férjét az élet kötelessége olykor olykor el is szőlítja oldala mellől, az mindannyi szor egy forró csókkal, meleg öleléssel válik el tőle.

Ez édes álmokból egész más valóra ébredt. Férje már az ugynevezett mézeshegyek alatt is el elkivánczolt oldala mellől. Aztán meg majd napokig, hetekig, sőt nő napokig elmaradt. Most tanulmányut, most versenyistálló ügye-bafa, majd a különféle vadászatok voltak az okok. Télen a fővárosban a klubélet foglalta le. Ha távozott a férj, csak egy szótlanul, hidegen váltak el. Egy két odavetett szokásos köszöntő szó volt az egész bucsuzás. Ha megjött valahonnan a herceg, csupa szokásból megölelte, megcsókolta a feleségét gépiesen. De bágyadt volt az az ölelés és a csók is. Mintha idegen csókok illata érzett volna férje ajakán, ugy megborzadt tőle.

Igy élt magában, családott szívével. Meghitt, bizalmas társalkodónője, kit még otthonról hozott magával, sokszor találta két rózsás tenyerébe hajtva szép aranyfürtös fejét. Sirt, zokogott a világtól irigyelt, bájos fiatal asszony. Nagyon boldogtalannak érezte magát. Értéktelen volt előtte az a gazdagság, ragyogás, pompa, fény, mely őt körülvette. Üres volt neki az egész világ.

Előkelő nevelés nem tudta szívet körébe, annak sajátságos, kiváló szokásaihoz nevelni.

Szive megmaradt azon az alacsony, természetesen fokon, hol a koldusasszony is jogot követel magának. Ezért volt ő olyan nagyon boldogtalan.

Minden nap ólomsúlylyal nehezedett reá. — Este félt az álmatlan, átsóhajtozott éjszakától; reggel a tétlen nappal gyötrelmeitől.

Egy vigasztalása mégis lett volna szomorú napjaiban: kis fiának, ki ezen boldogtalan évek alktt született, a neve ése. A kit lelkéből óhajtott volna megoltalmazni atyja könnyelmű jellemvonásaitól. De azaz kőre nek társadalmi szokása és férjének akarata leszakították a drága gyümölcsöt az édes anya dobogó kebléről.

Ily szürkén, örömtelen egyformaságban teltek a napok, az évek. Csupán a természet ékessége, gyönyörűsége nyujtott még némi balzsamot a fájdalmas szívre, a mely őszinteségére, igazságra rokon volt vele, a melynek kiapadhatatlan örök szépségében szeretett elmerülni a boldogtalan asszony.

Egy erdei gyalog-séta alkalmával, midőn künn volt gyönyörködni kis fiával és társnőjével a friss lombokban és virágokban, epte meg őket a tavaszi zápor. Kezében nem volt, csak egy szegényes parasztvískó. Őda tartottak nagysietve. A viskó asszonya már a pítvarajtóból kiabált feléjük: »Siesse-nek hamar, lekeem, mindjárt megázna. — Pedig már áztak is.

— Tessék, kerüljenek beljebb, lelkeim, a házba. Szegény kis fiucska már meg is ázott.

Aztán beléptek a gyér butorzatú tisztas kis szobába. Meg a mult éjszakai kenyersütéstől meglehetősen meleg volt odabent, és erősen érzett a savanyu páraszag, mely a jövő sutésre szétmorzsolva száradt: egy szűles kosárban a kemencze tetején.

— Isten hozta! — fogadta őket szí-

— hozzuk összeköttetésbe. Ez legalább meg felelne annak a nagy hatalmi állásnak, melyet a hitelbanknak és szövetségeseinek tulajdonitani szoktak s amely kétségen kívül teljesen indokolt is.

Erős társadalom.

Debreczen. aug. 7.

Erős társadalom nélkül nincs erős állam. Nemzeti társadalom nélkül sohasem építhetjük ki nemzeti államunkat. Vagy ha ki tudnók is építeni, — a mit nem hiszünk, — nem volnánk képesek azt fentartani.

Ha a társadalom beteg, ha gyenge, közönyös, nagy czélektől visszariadó, az állam politikája sem bonthatja ki szárnyait s a napról-napra élőködés alacsony gőzeiből nem szárnyalhat a hatalmas alkotások tiszta levegőjü csucsaira.

A legtehetségesebb, legékesszólóbb, nagy koncepczióra legfogékonyabb államférfi sem képes a nemzetet a haladás útján előre vinni, ha nem támogatja terveit életképes, lelkes, áldozatkész társadalom.

Ez az oka, hogy minden nagy politikusnak kiváló gondja a társadalmi erők mozgásba hozatala, irányítása, ha szükséges, regenerálása. Legjellemzőbb példa erre gr. Széchenyi István reformatori pályája, a ki a tepsedt, elalélt magyar társadalom felrészán kezdte tevékenységét. Mindenekelőtt a társadalmat, annak érzését és gondolkodását kellett átalakítani, mielőtt az állami élet átalakítására vonatkozó nagy terveivel előállott volna.

Modern intézményekkel akarjuk kiepíteni államunkat, de mindenképen a nemzeti gondolat szolgálatában. A magyarság csodálatos, belső erőt öhajjtuk kifejtetni, még pe-

vesen a gazda, ki, déltájban lévén az idő éppen az asztalnál kenyerezett a gyermekkel.

— Tessék, foglaljanak helyet. Bizony, ha nem sietnek, erősen rájnk szakad az Isten áldása. Jól megáztak volna. Most értem haza én is, kivert ez az áldott jó idő a munkából. Ugy-e, a faluba valók?

— Igen, oda, — mondja rá a társalgódónó.

— Mi még nem rég jöttünk erre a vidékre, azért nem ismerük itt senkit.

— Nem rég jöttek?

— Nem bizony, lelke, nem régen lakunk itt, — felelé az asszony.

— Hát olyan formán volt az, — füzte beszédjét tovább a gazda — hogy az asszonyom még kiskorában elkerült innen, mint szegény ember szokott, szolgálatba. Ott ismerkedtünk meg az én házamban, a mi tájékunkon és egy jó darab ideig ott is laktunk. De azután, hogy a szegény apó somék elhaltak. Isten nyugosztalja őket, az tán a feleségem utánuk örökölte ezt a kis házacskát, — kértet, — hát ide költöztünk az ősz utóján. Hisz' a szegény embernek mindenütt egy a fizetés. Mindenütt dolgozni kell. Aztán meg itt az uraság körül jobban is akad egy s más tennivaló. Egész télen az uraság erdelyében üztök a dolgot; most a nyáron meg jön már az aratás, kaszálás. Bizony sok ezeknek az istenadtnak a szájába. Alig győz két kéz neki eleget keresni. Az asszony az, szegény, ki se mozdulhat tőlük. De mit csináljunk, ha megáldott az Isten velük.

— Hányan vannak? — kérdé a herczegnő.

— Velük együtt már eddig nyolczacs-

dig gazdasági és kulturális képességeit egyaránt. Nemzeti birtokpolitikával, s magyarság etnográfiai megerősítése és helyes elosztásával akarják ellensúlyozni a széthúzó törekvéseket, a nemzeti egység lassu, alattomos szétfordulását.

Nagy czéleket azonban csak erős társadalom bírhat meg. A gyenge és közönyös társadalom válla nagy czélektől meghajlik. Hogy a nemzeti állam politikai szép tervei, magasztos álmai papíron ne maradjanak, hogy élő valósággyá váljanak, arra első sorban az szükséges, hogy társadalmi reform előzze meg a kecsesgető nemzeti program megvalósítását. Bárhogy koncentráljuk az állami erőket, a társadalom ereje és áldozatkészége nélkül semmire se megyünk. — A nemzeti védelem és a nemzeti szervezkedés ügye nemcsak állami feladat, de kötelessége a társadalomnak.

Ez az oka, hogy nagy nemzeti czélektől szolgálatában állva, mi, mint sajtóorgánum, a magyar társadalmat ébresztgetni, hibáit ostorozni, erényeit szeretettel magasztalni, öntudatát és tettvágyát serkenteni soha sem szününk meg. Ez az oka, hogy a politika nemzeti feladatai s a nemzeti társadalom munkabírása és áldozatkészége között folyton kapcsolatban kívánjuk tartani a villanyos áramot. Ez az oka, hogy azon az állami élet minden terére kiterjedő nemzeti terveknek, a melyeket hirdetünk, propagálunk, teljes erőnkben támogatunk, megakarjuk nyerni a társadalom érdeklődését, lelkesedését, közreműködését.

Nemzeti ügyünket csak ott fenyegeti veszély, csak ott omladoznak a magyarság etnográfiai, vagyoni és erkölcsi oszlopai, a hol a társadalom hazafias kötelességeit nem teljesíti kellőképen. Ellenben a hol a magyar

kán volnánk. Tudja Isten, hogy van, jobban megterem a szegény ember körül a gyerek, mint az urak körül. Tán jobban szeretik egymást, vagy mi, nem tudom.

A herczegnő képe erre a szavakra elborult. Atérezte ez együgyü ember szavainak igazságát.

— Bizony megáldott, megszeretett bennünket az Isten. Ki ősz, ki tavaszi, kedves tekintetes asszony, vagy nem is tudom már hogy tiszteljem magukat — és fölemelte karjára a földön mászkáló legkisebb apróságot. A többiek pedig bátortalan szemekkel bámultak a gazdag öltözetü idegenekre.

— És nem csüggednek el annyi gond alatt? — szólalt meg a társalgódónó.

— Nem érünk mi arra rá, annyi a dolgunk. Ha csüggedünk, újra kezdjük.

— És nem bántja, hogy egyik embernek sok van, maguknak meg csak ez a kis hajlék jutott?

— Nem bánt minket semmi. Ugy, a hogy csak betakaródzunk a magunk szegénységével. Tessék elhinni, ha végignéznünk azokon a gazdag embereken, azok se olyan boldogok ám, a milyeneknek látszanak. Megvan azoknak is a maguk baja. Sokszor, a mikor látom a kis cselédkéimet! biz Isten! nem cserélnék velük. Ha nehéz a dolog, megosztjuk Istenel, a hogy megosztjuk ételünket és itajunkat. Így aztán mindennap gondoskodik rólunk, mindig rendel napról napra valót, azoknak, a kik őt szeretik.

Azán rendes szokásukhoz hiven imádkoztak, — a kis herczeg önkénytelenül is utanozta parasztgyermekeket.

Jól esett a herczegnő anyai szívének e

társadalom hivatása magasiatán áll, a hol összetart s a nemzeti czélektől odaadással szolgál, ott a nemzeti irány ellenségei ezért nem érhetnek, akna munkájok nem sikerül, ártó szándékuk kárba vész.

Erős, egészséges, áldozatkész és lelkesedni tudó társadalom mellett jó nemzeti politikát csinálni nem nehéz. De a legjobb, legnemzetibb, legszámítóbb állami politika is nyomtalanul és eredménytelenül vész el egy gyenge társadalom közönyösségében, mint a sivatagon áthömpölygő folyónak árjai.

A búrok küzdelme.

Budapest, aug. 6.

A Londonba érkezett táviratok mind azt jelentik, hogy a Fokföldön egyre nagyobb mérvéket ölt az eddig még Angliához szótó lakosok lázadása. Ezrével ragadnak fegyvert a fokföldi farmerok, hogy a búrokhoz csatlakozzanak. Egész önálló csapatok alakultak, amelyek az angolok ellen szállanak harcba. A fokföldi népnek ezt a csudás felbuzdulását első sorban az a vétkes könnyelműség okozta, amelylyel Kitchener emberei a kaffereket felfegyverezték.

Mert a kafferek most már nem tekintik, hogy búr-, vagy angol-párti e az, akit támadnak, hanem gyujtogatnak, rabolnak, gyilkolnak különbség nélkül. A fokföldiek ennek a nagy veszedelemnek előidézésében az angolokat látják bünösöknek és azért fordul ellenök haragjuk. Hozzájárul az angol gyűlölethez a fajrokonság, amelyben a fokföldiek legnagyobb része, a hollandus lakosság a búrokkal áll.

Kitchener lordott természetesen fölötte megdöbbsenti ez a nagy veszedelem. Nem tudjuk, tényleg ő táviratozza-e, vagy Londonban készítették-e azt az alább közölt meg-

látomány. Az örömmek fényes harmata csillant meg szemében.

— Ejnye, majd el is felejtem megkínálni egy kis puha kenyérrel az ifurat. Szegény csak apjuk neki egy karajkát... Itt van, nézze csak kedves, nagyon jó puha, kakastejjel süttötték az éjjel.

— És a kis herczeg elvette a fekete kenyert.

— Tekintetes asszonyékat is megkínálnám vele; de most nagyon esermolyás a lisztünk, azért ilyen fekete. De azért nagyon jó ízű, csak tessék megkóstolni. Tisztán szoktam én vele bálni, azért, hogy szegények vagyunk. — Es odanyújtá a kenyeret a zöldes nyelvű csillagos bicskával együtt.

A herczegnő finom glacé-keztűs kezével elvette a két és egy-egy harapást szegett a kenyérből mindkettőjüknek.

— Igazán, nagyon jó ez a barna kenyér — mondá a herczegnő.

— Tudom, maguk rég nem ettek ilyenét, vagy talán sohasem, mert az urak csak fehérét esznek. Pedig a szegény ember kenyere is jóízű ám.

— Bizony jóízű, — folytatta a társalgódónó.

— A szegény ember kenyere csak a jóízű, az az édes kenyér, mert a munka verjéteke és az imádság szenteli meg.

— Mit mondott, bácsi? — kérdé figyelmesen a herczegnő.

— Azt, hogy az édes kenyér, mit a becsületes munka és az imádság szentel meg.

A herczegasszony mélyen elgondolkozott a jámbor paraszt e bölcs szavain.

— Igaza van, bácsi, az az édes kenyér

nyugtató J
fölkelésrő
magartatás
nép meg v

Ha K

nyilvánval
az igazi he
előtt is elt
szült a táv
gedtlen kö
képpen ne
lenül biz
hova-továl
ket ölt.

A dél

kező távir

Kiteb

jei mened

a kroonst

lojalis fel

galom gy

A táborok

vannak el

tők teit.

Szen

Győr

zácziója v

lat egyik

Ezen inté

V. bá

rött vásár

a városba

nában vol

ságban va

mese mar

Regg

csakugyar

ragyogó s

Azt

mi a kis

tér selye

A szegény

meg a du

tükára.

S at

a herczeg

A kis

lenezte is

szigorn m

herczegne

sággal me

Uj as

ának a l

nak az igé

jobban re

keze által

Anna

dig, mit a

gával, egy

talott a ki

Ott a

munkás er

müvé ezü

ékesen kiv

a léha kor

nás sarjad

felelje el,

raszt mon

a becsület

szentel.

28 1901
280/S. lap a híj.
bol

nyugtató jelentést, hogy általános fokföldi felkelésről szó sincs. Ellenkezőleg a békés magatartás egyre terjed és az angolokkal a nép meg van elégedve.

Ha Kitchenertől jó ez a jelentés, hát nyilvánvalóan csak arra van szánva, hogy az igazi helyzetet még az angol kormány elűt is eltitkolja. Ha pedig Londonban készült a távirat, ezéja a már amugy is elégedtlen közvéleményt elaltatni. De mindenképpen nem igaz az a jelentés, mert feltétlenül bizonyos, hogy a fokföldi felkelés hova-tovább az angolokra végzetes mérveket ölt.

A délfrikai háboru ügyében a következő táviratot kaptuk:

London, augusztus 6.

Kitchener az táviratozza, hogy az oranjei menedék-táborokban tett szemleutja alatt a kroonstadi táborban levő férfiak nagyon lojalis feliratot adtak neki át. A békemozgalom gyorsan terjed valamennyi táborban. A táborokban lakó emberek teljesen meg vannak elégedve mindennel, amit Anglia érteket telt.

Szenzáció Györszigetben.

Rejtélyes lopás

Budapest, aug. 6.

Györszigetnek vasárnap óta kinos szenzációja van. A néhány hét óta ott élő társulat egyik tagját a csendőrség letartóztatta. Ezen intézkedés előzményei a következők:

V. báró huszárhadnagy lovat akart Győrött vásárolni nagyobb pénzüsszeggel jött be a városba Szombaton este a györszigeti arénában volt, előadás után pedig színész társaságban vacsorált. L. B., a társulat hátszerele mese maradt vele egész éjjel.

Reggel a hadnagy arra a kellemetlen

csakugyan... És új élet reménye villant meg ragyogó szemében.

Azt a darab fekete kenyert pedig a mi a kis fia kezében volt még betakarta fehér selyem keszkenőjébe és elvitte magával. A szegény gyámoltalan paraszt így tanította meg a duszgazdag hölgyet a valódi boldogság titkára.

S attól fogva egészen új rend költözött a hercegi házba,

A kis herceg nevelését bármennyire elnevezte is férje, maga vette át. S naponként szigorú munkával kellett kiérdemelnie a kis hercegnek a mindennapi kenyeret és imádsággal megköszönni.

Új asztalnemüket is hozatott melyekbe annak a becsületes megelégedett munkásnak az ígét himeztette, a kinek már ezután jobban rendelt az Isten a jó szívű hercegnő keze által napról napra valót.

Annak a darabka fekete kenyérnek pedig, mit a nyomorult konyhából hozott magával, egy remek kis üveg szekrényt csináltatott a kis herceg szobájában.

Ott állt a fényes palotában a szegény munkás ember áldott kenyere egy drágaművű ezüsttartón rajta aranybetűk ragyogtak ékesen kiverve, hogy valamikor visszatartsa a léha konyelműség sikamlós utjától a koronás sarjadékot, hogy mindennap lássa, sohse feledje el, a mit az az okos, józan eszű paraszt mondott, hogy: Az az édeskenyér mit a becsületes munka és az imádság megszentel.

szabó istván.

fel fedezésre jutott, hogy tárczája, a melyben 440 kor. készpénz, 3000 korona értékű papír és irományok voltak és arany órája láncz czal együtt hiányzik.

Jelentést tett a rendőrségnél és előadta hogy egész éjjel kivel volt, minthogy azonban L. B. Györszigetben lakik, a rendőrség nem válaikozott a nyomozásra.

Anynyit mégis megállapított, hogy a késő éji órákban a károsult kísérelével a Kisfaludy-kávéház előtt állt egymással beszéltek, miközben egy csomag esett a földre. A közelben álló rendőr látta ezt, oda ment és fölvette a csomagot, amely bankjegyből állt s megkérdezte kié az? L. B. vette át a magáé gyanánt és elvitte.

A rendőrségnél nyert felvilágosítás után V. br. egy önkéntessel és a csendőrséggel átment L. B. hoz Györszigetbe s kérdőre vontta.

Gavalléros őszinteséggel kijelentette, hogy semmi bántódása nem lesz ha meg is tévedett akkor sem ha a pénz már nincs, meg csak irományait adja elő. L. B. tiltakozott a vád ellen, de Mugoli csendőrmester megtalálta nála a báró zsebkenőjét mire tovább kutatott és az ablakban levő virágcserep földjében megtalált egy darab tizest. Összesen 130 korona volt így nála, a melynek felszerzéséről L. B. felvilágosítást adni nem tud.

A rendőrség a boldogtalan szint erre a községi házra vezette s ott volt felügyelet alatt tegnap délutánig.

Minthogy L. a kérdőre vonás előtt néhány perczig a szobán kívül időzött a kutatást kiterjesztik a ház félreeső helyeire is. Tegnap délután Lomniczy Bélát a ki általánoson tagadja, hogy bűnös volna átkisérték a kir. ügyészséghez

A kr. itikus éjszaka története még nem egészen világos. Annyi bizonyos hogy L. folyton a károsulttal volt a ki reggel 4 óra kor ugyancsak az ő társaságában a vasuti állomás előcsarnokába tartózkodott. A károsult aludt L. őrizte.

Az is bizonyos, hogy a gyanusított reggel 8 órakor még nem lehetett józan de tegnap délután kijózanodhatott.

Megfoghatatlannak látszik a hűnössége. Huszonegy év óta színész intelligens ember, volt tartalékos hadnagy és jó színész. Könyelműsége hajló, de ismerősei a gyanunak hinni nem akartak.

De virágvasárnap óta sok nyomoruságon ment keresztül talán boros fővel a keserű hangulat tévesztette rossz utra. A körül mények kegyetlenül ellene vallanak.

A város és Györsziget közönsége feszült érdeklődéssel várja a kinos ügy további fejleményeit.

Halott az esküdtszék előtt.

Pörújítás a halál után.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest aug. 6.

Az egész világ sajtóját bejárta ezelőtt tizenhét évvel az a hitvesgyilkossági hír, melynek elkövetésével Zietzen Albert vendéglős volt vádolva. Az eset Elberfelden történt 1883 október havában.

Zietzen az nap Kölnben volt s az esti vonattal tért haza. A gyilkosság éjjel 11—12 óra között történt s daczára, hogy Ziet-

zen ellen semmiféle erősebb bizonyíték nem merült fel, minthogy nevével folytonos czivodásban élt, még is az esküdtszék halálra ítélte.

Az uralkodó az elítéltnék megkegyelmezett s a halálos ítéletet életfogytiglani börtönre változtatta.

Közvetlen az ítélet után a legkülönbözőbb helyekről tárgyalni kezdtek a lapokban az esetet s nagyban hangoztatták Zietzen ártatlanságát. A lapok azon gyanujoknak adtak kifejezést, hogy a gyilkos Wilhelm Ágost lehet, a vendéglős egyik alkalma zottja.

A hírlapok gyanuja folytán Wilhelmet elő is fogták s a vizsgálóbíró hosszas faggatására beismerte a gyilkosságot.

Később, midőn az esküdtszék elé állították, meggondolta magát s mindent tagadott, úgy, hogy az esküdtszék bizonyítékok híján kénytelen volt Wilhelmet felmenteni. A felmentés után Wilhelm eltűnt a városból s az óta nyoma veszeett.

Zietzen e közben perújításért folyamodott, érthetetlen módon azonban azt mindez időig nem rendelték el, daczára, hogy felfolyamodásában alibijét teljesen igazolja.

A lelkiileg és testileg teljesen megtört rab tegnap tizenhét évi raboskodás után a börtönben meghalt anélkül, hogy ártatlansága kiderült volna.

A német törvények értelmében az elhalt családja vagy rokonai szintén kérhetik a perújítást s ezt a törvényszéknek ily esetben okvetlen el kell rendelni.

Zietzen legközelebbi rokonai ezt, mint ma táviratozzák, meg is fogják tenni s így már csak egy halottat fog az esküdtszék a gyilkosság vádjá alól fölmenteni.

A német jogászvilágban nagy érdeklődéssel néznek az érdekes tárgyalás elé.

Uj apróságok Szilágyiról.

(A boldogult legjobb barátjától.)

Az elhunyt nagy államférfiúnak, Szilágyi Dezsőnek legbensőbb barátja volt dr. Neuhoffer ügyvéd. Az érdemes öreg ur sok jellemző emlékei őriz Szilágyi életéből, aki mindvégig őszinte barátságával tüntette ki. Barátságuk hosszú esztendőkre nyul vissza, arra az időre, amikor még Szilágyi fiatal ügyvéd volt, de egyénisége már akkor is vissza-tükrözte a nagydolgokra hivatott szellemet.

Az öreg ur az utolsó években szinte állandó kísérelője volt Szilágyinak sétáiban. Egy alkalommal, amikor a mostanihoz hasonló rekkenő hőségek urakodtak, Neuhoffer fölkereste Szilágyit a gróf Károlyi féle palotában volt lakásán. Szilágyi réminőd szenvedett a hőségtől.

— Tudod mit, — szólította Neuhoffer — ránduljunk ki Tétényre. Oda egy óra, vissza egy óra, ez két óra hajón. Éppen elég, arra hogy lehüljünk.

Szilágyi Dezső kapott az ajánlaton. Este kilencz óra lehetett, mikor vissza érkeztek a fővárosba. Itt ismét a szörnyű hőség fogadta őket. Az uton az Angol Királynő étterme felé hirtelen megállott Szilágyi:

— Barátom — mondotta, s két kezével a fejét szorongatta — az agyam meggyulad. Érzem, hogy ez a hőség fog még engem megölni.

Igaza volt. — A rekkenő hőség ölte meg.

Érdekes volt, hogyan üdült Szilágyi. —

Rendesen egész könyvtára való könyvet vitt magával és nyári pihenőjét arra használta, hogy azokat végig olvasta.

Egy alkalommal egy kis fürdőhelyre készült.

Az elutazás napján meglátogatta Neuhoffer. Csodálkozva látta, hogy Szilágyi nem kevesebb, mint négy hatalmas utiládát szállított a vasúthoz.

— Ejnye, ejnye — jegyezte meg — olyan vagy, mint egy szép asszony. Minek ez a sok czók-mók?

— Hát nézd meg előbb mi van bennük.

Neuhoffer felnyitotta az egyik láda fedelét: szüntelen tele volt könyvekkel.

Azután ráadásul még egy kötet lexikont is lehozott a lakásáról Szilágyi Dezső.

Igy felkészülve ment „üdölni”.

A híres emberek utolsó szavait megörökíti a történelem. Szilágyi Dezső utolsó szava ez volt: „Jól van.”

Julius harminczadikán, halála napján délután, kiszólt hűséges szolgájához, hogy hozza fel neki a Pester Lloyd esti lapját és Magyar Szót.

A szolga csakhamar visszatért a Pester Lloyd-dal és jelentette:

— Kegyelmes uram, a Magyar Szó mindjárt itt lesz.

Ezzel kiment.

Félóra mulva Szilágyit ismét beszéltette:

— Hozza a Magyar Szót!

A szolga elment és elhozta. Odatette az íróasztalra, mire Szilágyi rászólt:

— Jól van!

Ez volt utolsó szava.

Azóta hangját többé nem hallották, élve többé nem látták.

Megirtuk azt az érdekes dolgot, hogy Szilágyi Dezső Bismarck herczeggel egy napon született. Haláluk napja is összeesik.

Beismarck július 30-án hunytale örökálmra szemeit, Szilágyi Dezsőt is július 30-án szölte el a halál.

A két egyéniség természetében is volt valami hasonlóság és ime, születésük és haláluk napja is a véletlen csodás játékából egy napra esett.

N A P I H I R E K.

Makai Emil.

(1871—1901.)

Makai Emil a kitűnő poéta tegnap este nyolcz órakor meghalt. Csöndesen szenderült el, szomorú megváltásként jött halála nyolczheteti szenvedés után. Poéta-halállal halt meg. A szíve ölte meg. Utolsó három napja már csöndes elmúlás volt. Mind halkabban dobogott benne az élet, fájdalmai lecsillapodtak, s a költő nem is sejtve, hogy ez kezdete a végnek, még szombaton boldogan mondta, szorongatva jég hideg kezével egyik barátja kezét:

— Micsoda gyönyörűség, hogy nincs már fájdalom. Egész éjszaka nem tudtam aludni a nagy boldogságtól.

Igy feküdt a boldog fájdalom nélkülválóságban, még három napig, csöndesen szendergett át a halálba. Ma este öt perczel a katasztrófa előtt még egyszer felnyitotta szemét odanyujtotta kezét önfeloldozó orvosára felé s halkán, boldogan susogta:

— Azt hiszem holnap jobban leszek... Igaza volt, most jobban van. Megszűnt dobogni a szíve.

A szomszéd szobában ott reménykedett nővére és ifju huga. S ahogy az orvos megmondta, nekik, hogy kihunyt ime az utolsó

halavány sugár is, úgy rogytak le a földre. Az estvéli szellő beengott a nyitott ablakon, s megzörgette az elszáradt babért, a foszladozó szalagokat, amit a költő kapott. Ott lógtak a falon a koszorúk szalagok: az élőnek trófeimai voltak, ereklyékké lettek... És most.

Hajh sűrű gyász van a cigánysoron!
Arcunkra néma fájdalom vet éjt...

Ó jaj! a mi sorunkból dőlt ki egy!

— **Az ideai termés.** A földmivelésügyi miniszterium a gazdasági tudósítókól beérkezett tudósítások alapján kiadta újabb jelentését az ideai gabona aratásról, az eddigi cséplés eredményéről s a még álló vetések állapotáról. Kitűnik a jelentésből, a mi már az előbbi jelentésekből ismeretessé lett, hogy az ideai gabonatermés sokkal kisebb a tavalyinál, a búzatermés mintegy tíz százelelke kevesebb a múlt évinél, tavaly volt 38.43 millió métermázsa, az idén nem egészen 35. A rozs termése valamivel jobb a tavalyinál, az árpa gyöngéb, ugyszintén a zab is.

— **Egyleti gyűlés.** A magyarországi munkások Rokkant és nyugdíj debreczeni fiók egylet választmánya 1901 évi augusztus 4-én tartotta rendes havi gyűlését Keller Jakab elnöklésével. Vagyon a központi pénztárnál 454.989.43 k. Taglétszám 13.073 Debreczeni fiók-egylet külön alapja 345 k. 77 fl. Debreczeni fiók-egylet száma 244.

— **Belügyminiszteri rendelet hangversenyekről.** Az utóbbi időkben túlságosan lábrakaptak a hangversenyek és műkedvelő előadások rendezése, melyek miatt örökös zaklatásoknak vannak kitéve a polgárok. Ezen a visszas állapoton akar a belügyminiszter segíteni azzal a rendelettel, mely tegnap érkezett a városi tanácshoz, melyben pontosan meghatározza, hogy kik és mikor nyerhetnek engedélyt hangverseny, vagy műkedvelői előadás megtartására. A rendelet gondoskodik a vásárok alkalmával üzött különféle szerencse játékokról, mint a karikadobás, koczka stb. játékokat, melyek a szegény nép kizsákmányolását czélozzák, — betiltotta és azokra, kik ez ellen vétének, szigorú büntetést helyez kilátásba.

— **A nőegyletből.** A debreczeni jótékony nőegylet folyó hó 9-ikén azaz pénteken délután fél órakor a nőegyleti árvaház nagyteremben választmányi gyűlést tart, mely alkalmal betölti az árvaháznál megüresedett tanítónői állást és megbeszéli az árvaháznak a szövőipar befogadására való átalakítását. Mivel a már két ízben hirdetett választmányi ülésen a választmányi tagok csekély számban jelentek meg, az elnökség tudatja, hogy a választmány a tárgyak elintézésében tekintet nélkül a megjelenő tagok számára — határoz. Külön meghívót nem bocsát ki ez alkalommal az elnökség.

— **Rossz a Hortobágy útja.** Hajdu-Szoboszlóról az Álomzug pusztán a Hortobágyig vezető ut egy kilométer hosszúságban teljesen járhatatlan lett. A Szoboszló felől közlekedő gazdák a megrongált uton veszedelem nélkül nem tudnak a Hortobágyra eljutni. Kovács Gyula szoboszlói polgármester az intéz-

kedés megtevése végett átiratban kereste meg Debreczen tanácsát, mert a kérdéses javításra szoruló ut Debreczenhez tartozik. A polgármester átiratában megjegyzi, hogy az esetleges balesetekért Szoboszló város nem vállalja el a felelőséget. Ha már ilyen komolyan veszi a szomszéd város polgármestere a dolgot, akkor csakugyan intézkedni kell a városi tanácsnak.

— **Kidobott vendég.** Tegnap délután egy vidéki ember bement a nyugati utcán levő pálinka mérésbe ott kért magának egy félliter inni valót. Mig ott csöndesen iszogatt bejött két idegen ember és leült az ő asztalához. Az embernek ez nem tetszett és szólott nekik, hogy hagyják el az ő asztalát. A két ember erre nem volt hajlandó sőt még megveréssel fenyegették. A korcsmáros közbe lépésének köszönheti, hogy ezt meg nem tették. Végre is a szóharcznak az lett a vége, hogy a két ember megfogta és kidobta az utra. A kidobott ember rendőrt keresett, de nem talált, miért jobbnak látta onnan eltávozni.

— **Az alföldi tranverzális műút.** A második nagy tranverzális műút építését Debreczen határában is megkezdték. Az építkezések akadály nélkül folyhatnának, hogyha az épülő műút mellett lenne olyan ideiglenes út, a mely a forgalmat lebonyolíthatná. Így azonban ki van téve az utast annak, hogy az állat csordák és szekerek meg az elkészülés előtt tönkre teszik. Latinovits Mihály főmérnök ezt megakadályozandó átiratban kereste meg a városi tanácsot hogy a mezőrendőrség útján intézkedjék, hogy a műút mellett jelöljön ki olyan utvonalat, hol a forgalmat ideiglenesen le lehessen bonyolítani. A tanács a főmérnök kérelmét áttette a mezőrendőrkapitánysághoz.

— **A postahivatalok szaporítása.** Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter fontos tervezetet dolgoztatott ki a postahivatalok reformja ügyében. A miniszter ugyanis elhatározta, hogy az ország minden oly helyere, ahol 300 lélek lakik, postahivatal állít fel. Az így keletkező postahivatalok száma a miniszter előtt fekvő javaslatok szerint 28000 lesz. Ezeket a helyeket az eddigi postakörzefelosztásával postahivatalokkal és uzynvezetett postaügynökségekkel látja ily módon még az ország legeludogottabb helyén is lesz posta, a mennyiben ott 300 lélek él.

— **Feledékeny vendég.** Tegnap délután a Csapó-utcán Aron féle korcsmába bement két atyafi és kérnek egy liter bort. A liter elfogyasztása után az egyik elmegegy és oda szól a korcsmárosnak, hogy a bort majd a társa fogja kifizetni. A másik ember is indul elfele a maga borát kifizette. A korcsmárosné kéri tőle a másik liter árát is. Ez egész méregeggel mondja, hogy neki csak egy liter bora volt, és ő másért nem fizet. A korcsmárosné a szolgát utána küldte az elment embernek ez vissza is jött s ki fizette. A korcsmárosné aztán mondta neki, hogy mit mondott a másik. Ez is ígéretet tett, hogy olyan emberrel nem megy többet egy uron.

— **A földmivelési miniszterium alma-sajtelői.** Darányi földmivelési miniszter az almabor készítésének megismertetése s ezzel az alma és körtetermés értékesítésének előmozdítása

28 1901
280/5. lap a h. h. g.
bol

szőlőből azon vidékekre, hol eme gyümölcs fajtákban bő termés van, s ahol a gyümölcs egyébként nem jól értékesíthető, a miniszterium tulajdonát képező almasajtókat adhatja ki kölcsön a termelők használatára. Ez évben is igen sokan folyamodtak e sajtókért s valamennyit ki is osztották már használatra.

Szerencsétlenség a jirdin. Kis András vidéki gazdálkodó a Sziv-utcában elcsuszott egy eldobott dinnyehéjon és oly szerencsétlenül bukott el, hogy ballábát kifüiczamította. Testvére ölében szállította a közelben lévő szekerekhöz, melyen azonnal haza, Hosszú Pályára szállította. Felhívjuk a rendőrség figyelmét, hogy erélyes intézkedéssel elejét vegye a további hasonló, esetleg végzetessé váló szerencsétlenségnek.

A belügyminiszter és a váltóláz. Miniszteri körrendeletet kapott ma a város tanácsa a váltóláz betegségének ügyében. A körrendelet arra az újabb tudományos fölfedezésre támaszkodik, hogy a váltóláz, ezt a fertelmes kórt, szunyogok és moszkítók terjesztik. A miniszter ezért szükségesnek tartja, hogy mindenütt, ahol az orvosok a váltóláz tömegesebb felléptét észlelik, szakközögek vizsgálják meg a talaj és nedvességi viszonyait. Felentést kíván továbbá a belügyminiszter arról is, hogy a nép tudja-e, hogy a szunyogok terjesztői ennek a járványos és nehezen gyógyítható betegségnek, a melynek a kininen kívül eddig nincs ellenszere. Am a kinin sem hat minden esetben. Azokra a váltólázos vidékekre, a hol megfelelő szakközögek nincsenek, a belügyminiszter rögtön kiküldi a maga orvosait és teológusait.

Tolvaj cigányok. Hosszu idő óta kenyeres pajtások Rácz Kálmán és Horváth György. Esztendőik óta közös erővel végzik a malacz és csirke lopásokat — csodálatosképen olyan szerencsével, hogy nem vesztek rajta sohasem. Tegnap azonban póruj járt a két füstös képű legény. A külsőségen egy tanya környékén ólalkodtak s egy pár tyukot el is csiptek, mikor a mezőrendőrök elfogták mind a kettőt. Behozták őket a bünygyi osztályhoz s most mult-jök után kutat a rendőrség.

Szerencsétlenség a Nagyerdőn. Nagy csoport gyermek játszadozott tegnap délután vidám jókedvvel a Nagyerdőn. Eleinte megelégedtek szolid katonásdi játékkal, de egyik társuk Bőszörményi Gábor indítványára márdírfeszek szedéshez fogtak. A jó példával Bőszörményi járt elől. Nagy gyorsasággal mászott fel a fára, ahol egy szarkafészket látott. Csak hogy kívánságának megadta az árát. Egy vékony galyra lépett, a mely letört alatta, s a fiu több mint méter magasból lezuhant a földre. Súlyos belső sérülésekkel szállították haza szüleinek Rákóczy utcai lakására.

Szilágyi Deső szülőháza. Szilágyi Deső tudvalevőleg Nagyváradon született s a nagyváradiak most azzal a tervvel foglalkoznak, hogy azt a házat, amelyben a kiválló államférfiu a napvilágot meglátta, hamarosan emléktáblával jelöljék meg. — Az egyik váradi újság az emléktábla költségeire a gyűlést már meg is indította.

Egészséges betegek. Van sok olyan egészséges ember, a ki csak a betegségből tud megélni. A belügyminiszter most Nöbl Kálmán csepel illetőségi irnokra, Struz Ká-

roly letenevei illetőségi szabályokra, továbbá Emerich József, Tröller Pál, Nadagerre Rudolf, Schwab József, Pnizzer Ernő és Leifner Konrad csavargókra hívja fel a hatóság figyelmét. Ezek a züllött urak illetőségi helyeik rovására szoktak lebzselni a kórházakban, a nélkül, hogy betegek lennének. A két első kivételével a többi mind idegen alatt — való, kik az osztrák tartományokból rándultak át hozzánk a kórházakba élőködni. A belügyminiszter felhívja a hatóságokat, hogy a hol ezek közül bármelyik is jelentkeznek, a kórház helyett toloncolják őket haza illetőségi helyeikre.

Védekezés a pestis ellen. Széll Kálmán belügyminiszter rendeletet intézett a törvény hatóságokhoz, melyben a konstantinápolyi pestis járványra való tekintettel utasítja a hatóságokat, hogy a szükséges óvintézkedéseket haladéktalanul foganatosítsák.

Érdekes házasság. A Hircsarnok című könyvatos írj: Pallavicini Zsigmond őgróf cs. és kir. kamarás fia, Pallavicini Hippolit őgróf, a 16. huszárezred kadétörmeistere eljegyezte Richards Meta kisasszonyt, Richards Betram filadelfiai milliomos leányát. A bájos menyasszony kerek harmincz milliót kap hozományul. A vőlegény most a Borsod és Abauj Tornamegyékben szerteszéjjel fekvő és nemrég eladott Csáky Pallavicini féle családi birtokokat mind visszavásároltatja.

Megvert asszony. Ma délelőtt az Árpád-téren egy napszamos ember megverte a feleségét. Valami csekélység fölött összevesztek és ebből aztán keletkezett a verekedés. Az asszony menni akart haza, az ember nem engedte és szóból szó lett, az ember megfogta az asszonyt és elkezdte ütni. Az asszony jajgatására figyelmesek lettek az ott lévő emberek és az asszonyt kiszabadították a brutális férj kezéből, ki még képes lett volna ott megölni. Az asszony aztán haza ment ott hagyta az urát és megmondta az urának, hogy többet szóba sem fog vele állani.

Az új tizkoronás bankjegyek. A legközelebbi napokban jelenik meg a két kormányának hirdetése, mely elrendeli az ötforintos és ötvenforintos államjegyek beváltását, a mi előzménye az új tizkoronás bankjegyek kiadásának. Az új tizkoronás bankjegyek kiadása szeptember 1-én, illetőleg, mivel ez vasárnap esik, szeptember 2-kán kerülnek forgalomba. Összesen még 112 millió forint államjegy van forgalomban, mely összegből 80 milliót, vagyis 160 millió koronát tizkoronás bankjegyekkel, harmincz két milliót, vagyis hatvan négy koronát pedig ezüst ötkoronásokkal fogják helyettesíteni. A tiz koronás bankjegyek külön fedezetére a két pénzügyi kormány aranyban, 160 millió koronát, illetőleg Magyarország 48. Ausztria pedig 112 millió koronát adott át az osztrák magyar banknak.

A lábomon alig alig állok... Bachus dezsgő, vidám lelke szállta meg azt a legény-társaságot, a mely tegnap este nagy zajjal jött befelé a városba a szőlők közül. A Hatvan-utcában a társaság egyik tul sangvini kus vérű tagjának lelkét nagyon megzavarta a mámor köde és ha reszelős, szintelen hangon is, de annál több érzéssel zengte:

— A lábamon elig alig állok, még is szeretnek a lányok...

Az utolsó szótág egy merész ölelés lendületében veszett már el, mert a vidám Enkai János a szembe jövő társaság egyik hölgytagját átkarolta, így akarván a nőt igazát dokumentálni. De a társaság férfitag-

jai sem voltak restek, és ők is ugyan ezennőta igazságának kívántak érvényességet szerezni a valóságban. És szereztek is, mert úgy elverték Enkai Jánost, hogy az tényleg nem tudott többé a lábán megállni, pedig a feje körül motozkáltak a botokkal. Enkai kocsin szállították haza lakására.

Harcz a cigarettázás ellen. Az egyesült államokban megindult a harc a közegészségi szempontból veszélyesnek mondott ki cigarettázás ellen. Chicagóban külön engedélyt kell kikérni cigaretták árusítására és iskoláktól 600 lábnyi távolságig egyáltalában tiltva van a cigaretták, cigarettá-papíros és dohány árusítása. Aki kiskorúaknak ezen czikkeket eladja, külön büntetést szenved el. A nyugoti államok sorából Oklahoma szigorú törvényt hozott a cigarettázás ellen. Minden személy, czég vagy testület, mely cigaretták árusításával foglalkozik vagy más ezeket pótló anyagot bocsát áruba szigorú büntetést szenved. Szülőknél és gyámokon kívül semminemű szivarneműt nem adhat 15 éven alóli gyermek kezébe. Minden kihágást ezen irányban 300 tól 1000 koronáig terjedő büntetéssel súlyt a törvény. Ezen szigorú nyelvet az orvosok idéztek elő. ellenzői is vannak. New Yorkban az egyik tanintézetben Reynolds dr. orvos erős szavakban elítélte tanítványai előtt a cigarettázást. Ezért a szivarzást kedvelő gondnokság elbocsátotta a tanintézet kötelekéből mihöl természetesen pör keletkezett, mert Reynolds dr. nem hagyja jassát.

A cselédek ellen. Egy úriasszony följajdulása.

Debreczen, aug. 7.

Nagyon elkeseredett lehetett a következő sorok írője, mert roppant fekete szíben látja a mi — cselédeinkét. Egy kolozsvári uras irja: Férjem kívánságára és gyöngөр rheumám következtében fürdőre mentem, gazdasszonyra bizva házamat. Julius 15 én irja férjem, hogy a gazdasszony csak augusztus 1 ig maradhat, 17 én irja, van kilátás jó szakácsnőre. Julius 19 én a szakácsné kér 24 koronát és egy külön segítséget a cipő tisztításra. Julius 20 án új reményről értesít. Julius 21 én egy állítólag főzni tudó cseléd mutatkozott be — Liptóme gyéből, jó dolgosnak látszik. Cselédkönyvét férjemnél hagyta. Julius 22 én eljön könyveért, nem léphet be, mert nem engedi a férje, ki most a város háznál dolgozik mint kőműves. Julius 23 án a «cupringers» követeli a tót leány után járó közvetítődíjat. Kölesönös gorombáskodás. Julius 25 én kijelentem, holnap 26 án jövök, miután férjem a cselédkérdéssel tisztába jönni nem képes. Aznap jelentkezett egy takaros menyecske, hozza a cselédkönyvet. Csak 20 koronát kér és azt, hogy szeretlje szabadon jöhessen a házba No erre még sem volt hajlandó a férjem és 26 án mikor érkeztem, még sem volt cselédem. Már én más képen fogtam meg a dolgot: 3 cupringernél jelentkeztem, azonkívül a város mindennemű és rangu kofáinál. De azért én sem jutottam épen könnyen cselédhez. Az egyik ígérte másnapra belépését, de másnap jött, mikor már másikat fogadtam. «Ugy is jó», mondá a terebélyes szakácsnő, «mert kilátásom van egy magános urhoz». De ez a másik, kinet...

Éplalót adtam, és állítólag 1 óra múlva felém sem jött, kénytelen voltam tehát, mert a gazdasszony időközben kilépett, egy jelentkező csuf eselédnek, kinek rettenetes csúnyasága mellett még néhány ujjja is csonka, megígérni, hogy fölfogadom, ha férjem beleegyezik. Így ennek könyvecskéjét visszatartottam. De erre szerencsére nem volt szükség, mert időközben jött a fölfogadott eseléd, ki teljes 3 napig nálam volt. Akkor jelentette ki, hogy nem maradhat, mert fájnak a lábai, nem bírja a lépesón járást. Most csak arra kértem, maradjon, míg mást kapok. Ma hozott férjem egy eselédet, melyet egy ismerős család ajánlott. Nem hiszem, hogy soká marad. A eselédék itt alaposan el vannak rontva. Ugyyszólván, szégyelik, ha soká egy helyen maradnak. Miképp lehessen ezen viszonyokon javítani, ez ránk, háziasszonyokra nézve valóban égető kérdés.

Közgazdaság.

Teendők a parlószabaduláskor.

Nem írunk új dolgot, csak ismétljük azt, a mit a lapok hasábiai már oly sokszor és miként a gyakorlati élet számtalan példája mutatja, még nem elégszer hangsúlyoztunk.

Hazánkban, mint ismeretes, többnyire szarazság uralkodik a parlószabaduláskor; éppen azért minden rendelkezésünkre álló eszközt és módot fel kell használnunk arra, hogy a parló teljes kiszáradását megakadályozzuk. S ha kérdi valaki, hogy mi legyen hát ama eszköz, mely ezéla vezet, válaszul mást nem adhatunk, mint tanácsot a parló minél korábbi feltörésére.

Várni addig, míg a keresztet lefordva, a parlóink teljesen felszabadul, hiba lenne; a keresztet a lehető legzűlésebb kettős sorokba kell állítani s a sorközöket hármasszántókkal lessantani. Sohase felejtjük el hogy a kaszát nyomon kövesse az eke, még pedig úgy, hogy ez 7-8 centiméternél mélyebb barázdát ne huzzon. Hogy miért? Azt elmondjuk a következőkben: sietni kell a szántással azért, mert a felszabadulás utáni rögtöni szántással megakadályozzuk a föld gyors kiszáradását, előmozdítjuk a gyomok kikelését és megnehezítvén az alsóbb rétegek viztartalmának elpárolgását, könnyebben eszkelhetjük a későbbi szántásokat is.

Ha a parló hosszú ideig van kitéve a szélnek s a nap hevének, a talajok, különösen a köztettebbek, az eszések beálta előtt egyáltalán nem szánthatók. Hát nyolcz emnél mélyebben pedig azért nem szabad dolgoznunk, mert akkor veszélyeztetve lenne ama szándék, mely a gyomok tökéletes kiirtására irányul, ugyanis a parlón igen sok gyommag hever, s ha az idejekorán a sekélyen a talajba fordítatik, már az első eső után csirázásnak indul s a fejlődő gyomok vagy egy boronával, vagy a következő szántással tönkre tehetők, ellenben, ha mélyen szántanak alá, akkor a gyom csak tavasszal jár napvilágot a tavaszi vetés fejlődésével egyidejűleg.

A szántást nyomon kövesse a gyűrűs henger, mert a sekélyen lefordított tartó nagyon üregebbé teszi a földet s az ilyen üregebbé és később erősen ülepedő talajban a fejlődő növények nem jól érzik magukat. A gyűrűs henger összenyomván a földet, fokozza

annak vízfelszívó képességét s előmozdítja a gyomok gyorsabb kikelését.

Ha a parló műtrágyával kapcsolatos zöldtrágyázás eszéljábólcailagfűrttel, ősziborsóval, őszibükkönnyel vagy más zöldtrágya növény nyel vettének be, úgy a szántás és hengerzéssel lépést tart a vetés is, melyetől újból a gyűrűs henger munkája követ.

Különfélék.

× Kórházak Japánban, Egy fumei tengerész kapitány, ki a napokban tért haza Japánból, hol több hónapot töltött, azt írja, hogy Japán óriási haladása mellett a kórházügy terén nagyon hátra van. A 45 millió lakosság daczára nincs több 12 kórháznál az egész államban. A fővárosban, Tokióban például csak két kórház van, amelyeknek mindegyi, kében 2600 beteget ápolnak. Ezek egyikében van a híres bakteriológus, Kitasato laboratóriuma. Mint nálunk, ott is tuberkulitikusok képezik a többséget. A tuberkulozis különben igen el van terjedve, A kalálókok 42 százaléka erre a betegségre esik; ellenben a bőrbetegségek Japánban igen ritkák, ami kétségtelenül a népesség nagy tisztaságával függ össze. A japánok sokat fürödnek és számos népfüzdő áll a szegények rendelkezésére. Yokohamában van egy kis kórház, de ez rosszul van berendezve. Kiotóban, mely 600.000 lakossal bír, csak egy jó kórház van, amelyben az orvosi iskola is benne van. A japáni sebészek igen ügyesek és jó akarattal vannak telve, de nincs anyaguk, mert a buddhizmus vallási elbítétele utjában áll a sebészi beavatkozásoknak.

+ Óriási fotografáló gép. A rendkívüliség hazájában, Amerikában, egy ezerzéveli rott végrendelet hamisítását egy olyan óriási fotografáló készülék segítségével derítették ki melynek objektív része 25 láb hosszú, mely lyel a sötét kamarában elhelyezett lemez összeköttetésben áll. Ennek az apparátusnak 3600 szoros nagyítása mellett aztán szembe tűnővé váltak az eredeti és a hamisítvány közötti különbségek. Ugyancsak e készülék segítségével leplezték le egy 22 dollárról 22,000 dollárra igazított check hamisítást is.

CSARNOK.

Az uzsorás leánya.

— Regény két kötetben, —

Írta: VITKAY ZOLTÁN.

— Első kötet. —

41.

XXI.

Elitelve

— Kérem, mondja be nevét! — szólalt meg erősen vizsgálva a grófot.

— Miért beszéljem azt? Felesleges szószaporítás lenne! Ismer engem a főváros!

— En itt a törvény embere vagyok s hivatalos kötelességet teljesítek! — felelt a vizsgálóbíró.

— Hát ha ön a törvény őre, feleljen nekem! . . . Minő alapon merészelte ön nevemet meghurcolni? . . . Mi célja volt elfogatásommal.

— Majd reájövünk arra is! Feleljen a kérdésre.

— Nem felelek és tiltakozom ez eljárás ellen. Ön még megissza e dolognak a levét. Mondja: mit akar velem!

— Figyelmeztetem önt, hogy a törvény színe előtt áll, hol mindenki egyenlő! — felelt fagyos hangon a vizsgálóbíró. — Itt nincs joga önnek ahhoz, hogy a törvény közegét vallatóra vegye. Makacszkodásával pedig csak önmagának fog ártani, mert kényszerítve leszek önt továbbra is vizsgálati fogságban hagyni.

Hedry gróf belátta, hogy okosabb lesz engedni s ezért bementa nevét.

Az irnok zöldszerű papirosra jegyezte fel. — Ön Reicher Amandát bírja nőül, ugye?

— Azt. De mi köze hozzá?

— Semmi. Ezt csak mint tényt hozom fel. Ha tetszik, beszélhetek is a nőülésről.

— Felesleges. Térjen a dologra. Mibűnt követtem el?

— Nem hallotta volna ön az esetet?

— Nem én!

— Reicher bankárt, az ön ipát, meggyilkolták.

Hedry gróf elsápadt arczczal tekintett a vizsgálóbíróra.

— Lehetetlen! — mondá a homlokát simogatva.

— Es éppen ön mondja azt, hogy lehetetlen?

— En hát s miért ne mondhatnám?

— Azért mert ön jelen volt a gyilkosságnál! — felelt ridegen a vizsgálóbíró.

— En? — hebegte Hedry gróf zavartan. — Hogy én ott lettem volna? . . . Hő vette ön ez állítást, uram?

— Minden adat, mely kezeink közé került, bizonyítja, hogy a gyilkosságot ön követte el.

— Hazudik ön s mind, ki ezt állítja! — felelt Hedry gróf büszkén.

— Dehogy. Vizsgáljuk csak a helyzetet. Ön játékházba kerül, hol egy szemes nő kifosztja minden vagyonából s a végsőkre juttatja el. Ön — a puha kényelemhez szokott grófi — nem képes elviselni a fenyegető nyomort s készül agyonlőni magát . . .

— Hát ez is a gyilkossághoz tartozik?

— Igen bizony. Várjon csak. Mikor éppen a halál bus gondolataival tündök, megjelenik Reicher bankár, ki önnek előnyös ajánlatot tesz.

— Beh jól tudja! — csufolkodott a gróf.

— Oh igen! Mindenről értesülve vagyunk a legapróbb részletig. Tagadása mitsem fog használni.

— Eh, ostobaság! Ön őrt, bíró ur, hogy rólam feltételezni tud ilyen.

A vizsgálóbíró tovább haladt, — Ön kedvesen fogadta ez ajánlatot, hiszen nem is volt az olyan terhes. Egy szép leány keze bírása révén visszanyerni a nagy vagyont s egyuttal ötszázezer forint készpénzt felmarkolni hozományul. Amde a bankár előrelátó férfiu volt. Leánya hozományát biztosította az ön ingatlanára és ezt levélben tudatta önnel. E levél birtokunkban van. Ön ott felelte a bankár asztalán, midőn a gyilkosság történt.

— Ejb, beh nagyszerű! . . . No folytassa! — mondá a gróf, ki teljesen elvesztette higgadt komolyságát.

— Az ám! . . . Ön zokon vette a bankár ez intézkedését s gyűlölettel telt el iránta s minthogy nején kívül nincs más örökös, odaműködött, hogy minél előbb eltüntesse ez utjában álló akadályt.

— Bámulom önt, uram!

— En meg önt, gróf ur, hogy ily pontosan egybeszedett adat mellett is megmaradt merev tagadása mellett.

— Nincs mit tagadnom uram. Bevallom, hogy pontról-pontra igazak minden adatai, csupán egy dologra nézve téved a vizsgálat.

— És mi lenne az, gróf ur?

— Abban, hogy én követtem el a gyilkosságot.

— Már említettem, hogy erre nézve is biztos adataink vannak. Itt van először is a levél, mely annak daczára, hogy önhöz lett intézve, ott találtatott a meggyilkolt bankár iróasztaján.

(Folyt. köv.)

Kitünő faj és csak érett csemegeszőlőt

ajánl e hó közepétől
Sétakerti csemegeszőlő telepéről
Kardos László.

Értekezhetni Kossuth-utca 9 sz.
a telep megtekinthető Simonyi-ut 11.
Termés 300 mm. körül. Telefon 113.

Anyák! Mielőtt

gyermekkoscsit vennének kérek meg üzletemet vagy legalább hozassanak maguknak képekkel dusan ellátott ingyen és bérmentve küldendő árlapot új, higiénikus, fekvésre vagy ülésre igazítható, szétszedhető koscsijaimról. Legnagyobb tisztaság! Kiváló elegancia!

Baumann L. cs. és kir. szabaldalomtulajdosos.
Wien, VI/2., Millergasse 6.

Értéktelen utánzatok megvásárlásától tartózkodni tessék; csak az a valódi, melyen az itt látható védjegy a koscsifenekébe van benyomva

Több száz kiváló orvos ajánlja:

Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás
Legyen mindennap italod!

Kapható: Minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Helyi piaci árak

— A vásárfelügyelőség jelentése. —

Az 1901. év aug. hó 29—30-án, megtartott heti vásárok:

Buza	— 14 kor.	40 fill.	— 14 kor.	20 fill.
Kétszer.	— 13 »	80 »	— 13 »	60 »
Rops	— 12 »	40 »	— 12 »	20 »
Arpa	— 10 »	80 »	— 10 »	60 »
Zab	— 13 »	— »	— 12 »	80 »
Tengeri	— 11 »	— »	— 10 »	80 »
Köles	— 10 »	— »	— »	— »
Szalonna sós	100 kg.	96 kor.	» 100 kor.	
» » uj	» »	80 »	» »	
Háj	» »	96 »	» 100 »	
Zsír	» »	104 »	» 112 »	
Kihasított sertés	» »	— »	» »	
Sertés hus	» »	— »	» »	
Széna	— 100 kg.	4 kor.	60 fill.	4 k. 40
» H. rendű	» »	3 »	80 »	3 » 60
Ló felhajtató	— — — —	— — — —	— — — —	820 drb
Elkelt	— — — —	— — — —	— — — —	460 »
Szarvasmarha felh.	— — — —	— — — —	— — — —	760 »
Elkelt	— — — —	— — — —	— — — —	380 »
Sertés felhajtató	— — — —	— — — —	— — — —	1670 »
Elkelt	— — — —	— — — —	— — — —	969 »

Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Május hó 1-től
— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul	Vonat	Erkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat	1.28 délután
P.-Ladány	7.10 este	Személyvonat	9.43 este
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat	1.50 délután
Budapest	12.36 délután	Személyvonat	8.10 este
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat	5.45 reggel
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonat	9.40 este
P.-Ladány	3.37 " "	Tv. sz. sz.	5.34 délután
Debreczen—M.-Sziget			
Királyháza	5.10 reggel	Személyvonat	2.08 délután
M.-Sziget	2.56 reggel	Személyvonat	9.48 délelőtt
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat	10.50 éjjel
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonat	4.56 délután
Szatmár-Németi	7.53 este	Tv. sz. sz.	12.03 éjjel
Szatmár-Németi	6.46 este	Gyorsvonat	8.50 este
Debreczen—Szerencs			
Szerencs	8.22 reggel	Személyvonat	11.21 délelőtt
Szerencs	4.01 délután	"	7.03 este
Szerencs	6.58 este	"	10.43 éjjel
Debreczen—Füzes-Abony			
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat	10.24 délelőtt
Tisza-Füred	4.21 délután	"	7.56 este
Debreczen—Nagy-Léta—Vértess			
N.-Léta—Vértess	9.35 reggel	Vegyesvonat	11.16 délelőtt
N.-Léta—Vértess	4.31 délután	"	6.18 délután
Debreczen—Tisza-Lök			
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat	9.17 délelőtt
H.-Nánásig	4.06 délután	"	7.29 este
H.-Nánásig	11.20 déli	"	1.18 délután

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik	Vonat	Indul	
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz.	6.08 reggel
P.-Ladány	5.03 reggel	Személyvonat	4.00 reggel
Budapest	3.36 délután	Személyvonat	9.15 délelőtt
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat	1.55 délután
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonat	7.05 este
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonat	6.50 reggel
M.-Sziget—Debreczen			
Szatmár-Németi	8.46 reggel	Gyorsvonat	6.42 reggel
Szatmár-Németi	7.32 reggel	Személyvonat	3.45 reggel
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat	6.— reggel
Szatmár-Németi	6.45 este	Személyvonat	2.47 délután
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonat	11.35 délelőtt
M.-Sziget	10.12 éjjel	Személyvonat	3.39 délután
Szerencs—Debreczen			
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat	5.— reggel
Szerencs	12.07 délután	Személyvonat	9.03 délelőtt
Szerencs	7.53 este	Személyvonat	5.10 délután
Nagy-Léta—Vértess—Debreczen			
N.-Léta—Vértess	7.18 reggel	Vegyesvonat	5.25 reggel
N.-Léta—Vértess	3.13 délután	"	1.05 délután
Tisza-Lök—Debreczen			
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat	5.06 reggel
Tisza-Lök	6.35 este	"	2.35 délután
H.-Nánásig	3.30 délután	"	1.30 délután
Füzes-Abony—Debreczen			
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat	4.18 reggel
Füzes-Abony	5.45 délután	"	11.35 délelőtt

555. v. k. szám.
1901.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 4264/12 1901 számú végzése folytán közhírré tétetik miszerint Kemény Ede részére Chylinszki György debreczeni lakostól 848 kor. tőke, ennek 1896 évi január hó 1 napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 139 kor. 66 fill. perköltéség erejéig a fizetett 272 k. betudásával 1900 évi július hó 3-kán bíróság felülfoglalt és 1150 kor. fillérre becsült fényképező gépek, bútorok és egyéb ingóságok 1901 évi augusztus hó 9-én délután 3 órakor kezdetét veendő és Debreczenben Piacz-utca 41. sz. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáróval is el fognak adatni.

Debreczen, 1901 évi jul. hó 16.
Bódogh Zs.
bírói kiküldött.

Első Nagy-Károlyi

Mosó- és Tisztító-Intézet

igen jó forgalommal és heti 40—50 forint kereset, igen szépen berendezve jó helyen örökség miatt azonnal

átadandó.

Czím a kiadóba.

Lähne-féle

tan- és nevelő intézet

Sopronban

Elemi iskolával, teljes 8 osztályu gymnásiummal és 6 osztályu reáliskolával.

Bizonyítványai államérvényesek.

Felvesz új növendékeket 6 éves koruktól 18 éves korukig. Felvilágosítással készséggel szolgál

az igazgatóság.

Szivattyuk és Mérlegek,

minden neme házi és nyilvános czélokra, a mezőgazdaság-, építkezési- és iparnál.

Csővek, tömlők, csapok stb. stb.

Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság

W. GARVENS, WIEN,

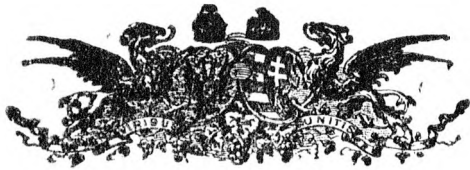
I. Schwarzenbergstrasse 6.

I. Wallfischgasse 14.

Kapható technikai és gépületekben kutkésítőknél stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Cs. és kir.

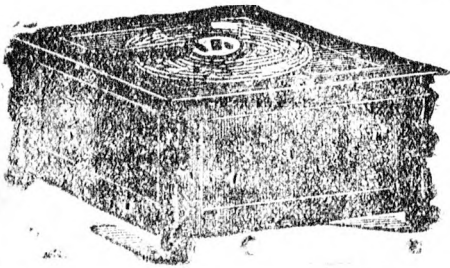

udv. hangszergyár.

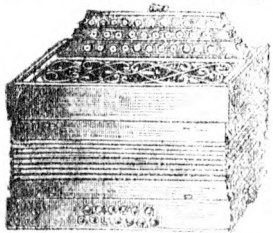
Sternberg Armin és Testvére,

Főraktár és iroda: Budapest, Kerepesi-ut 36.

Minitur-Ariston.

Ezen új találmányu bájos hangszere a legkedveltebb magyar vagy más nótákat elhuztatja még az is, kinek fogalma sincs a zenéhez. Ára 6 frt 50, a kóták darabja 25 kr.

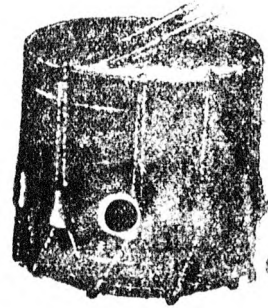

Kittűdö hangu harmonikák
3 füttől felebb 4, 5, 6, 8, 10 frt.

Zongora-termék:

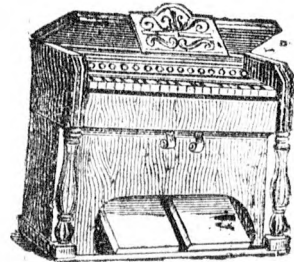
Kossuth Lajos-utca 22.
(Károly-körút sarkán)

Zenepalota.

Dallama csengő, egyenlően tömör erőteljes hangu zongorák a legdusabb választékban.

Mindenütt kitűnőnek elismert, saját gyármányu iskola, szalon és egyházi harmonikumok.

Erard, Feurich, Kern, stb. világhírű zongorák kizárólagos képviselője,

Képes árjegyzék: a) harmonikákról, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről mint hegedűk, fuvelák, czimbalmok, cziporák, harmonikumok, zongorák stbről ingyen és bérmentve küldetik, csak megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívántatik az árjegyzék.

Vendéglősöknek zenélő automata.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imrénél.